

“Karar Anı”nın Fotografları

TİMURTAŞ ONAN'IN YENİ KİTABI İSTANBUL BİR GARİP ŞEHİR, İSTANBUL'UN SOSYOKÜLTÜREL DEĞİŞİMİNİ VE DÖNEMSEL GERÇEKLERİ YORUMLAYAN FOTOĞRAFLARDAN OLUŞUYOR. DENYEYİMLİ SANATÇI İLE KİTABINI VE İSTANBUL'U KONUŞTUK.

Photos of the “Decisive Moment”

Timurtaş Onan's new book *İstanbul Bir Garip Şehir* [Istanbul A City of Strange and Curious Moments] is comprised of photos that reflect the periodic realities and sociocultural changes Istanbul has underwent. We discussed Istanbul and his book with the senior artist.

► RÖPORTAJ / İNTERVIEW: HÜSEYİN

İstanbul doğumlusunuz ve eserlerinizde İstanbul'u merkezo alırsınız. İstanbul üzerinde çığırın açtı, hangi motivasyon ya da ilgiyle başladınız?
İstanbul, doğup büyüdüğüm yer. Her köşesinde, her taşından anılarım ve travmalarım var. Farklı kültürleri barındıran ve her gün değişim içinde olan bir metropol. Sokaklarında kesfedilmeyen bekleyen sırsızlıklar barındırıyor. İşte bu yüzden birçok sanatçının ilham kaynağını elbette bir şehir. 1990-2000 yılları arasında Antalya'da yaşamış ve o güzel şehri çok sevmeme rağmen İstanbul tutkusunu yakamı bırakmadı, diyebilirim. Geri döndükten sonra İstanbul ve Beyoğlu ile ilgili birkaç farklı proje üzerinde çalışmaya başladım ve hala devam ediyorum. İstanbul sokaklarında insanlarla birlikte olmak ve o anları onlara paylaşmak, o anı yaşaymak hoşuma gidiyor. En hıyük içti gürültü o sırada hissettiğim heyecan. Sokaklardan kulagımı calırmış sesler veya dinleyeceğim insan hikâyeleri sayesinde motive olur, yeni fikir ve projeler üretebilirim. Bu hikâyeleri şehrde özgü mekânlar içinde bazen mizah bazen de dramatik bir şekilde vermemi sevdiğim. Yıllar içinde çok sey degisti ama sokaklarında hala çocukların oynuyor, bir kahvehaneye girip cayımız içip sobbet edebiliyor, hanlarında carşılarda sanatkarlarla esnafla tanışıp hikâyelerini dinleyebiliyorsunuz. Taraklı Yarımadası, Beyoğlu ve Boğaz, insanların ve mimariyle büyük bir esin kaynağı. Martılar, köpeklər, kediler fotoğraflarım için olağantılı motifler. Onlar da şehrın sakinleri ve bizimle çok sey paylaşıyorlar.

Kitabınızın ismi Orhan Veli'yi hatırlatıyor. Kitabınız bu ismi vermek nedenlerden esinlendiniz?

İstanbul Bir Garip Şehir isminin Orhan Veli'yi hatırlatması çok normal bence. İstanbul deyince ilk gelen sairlerden ve "Garip Akımı"nın en önemli temsilcilerinden biri Orhan Veli. Garip kelimesinin, toplumsal mesajlar içeren, sahaneligin ortasından kalkmasıyla, doğal bir dilin kullanımlığı "Garip Akımı" ile sradden insana odaklı "Humanist Fotografçılık Akımı" arasında bağ kurduğumu düşünüyorum. "İstanbul Bir Garip Şehir" yillarda süren awareliğimin sonucu olarak ekmiş bir kitap.

Fotoğrafların siyah beyaz çökmenin sebebi nedir?

Siyah beyaz zamanşarsızlığı vermesi ve İstanbul'a çok yakınlıkta en sevdigim tarafı. Bumun dışında fotoğrafların en saf halleriley görüntümesi, renkliki herhangi bir dikkat dağıtmadığını

You were born in Istanbul and you put Istanbul at the centre stage in your work. What motivated you to work on Istanbul?
Istanbul is the place I was born and raised in. I have my memories and traumas lurking in every corner, underneath every stone. This is a metropolis that harbours various cultures and changes every day. There are an endless number of stories waiting to be discovered on its streets, this is why it has been a city which has been a source of inspiration for many artists. I've lived in Antalya between 1990-2000 and even though I love that city a lot, I can say that a passion for Istanbul had always beset me. Upon my return, I started to work on various different projects about Istanbul and Beyoğlu and I continue to do so. Being with people on the streets of Istanbul and sharing those moments with them, being in that moment, is something that I like. I can get motivated and produce new ideas and projects thanks to the sounds that reach my ears and the stories of the people that I listen to. I love telling these tales in places specific to the city, at times in a humorous, and at others in a dramatic manner. Many things changed throughout the years but children still play on the streets, you can go into a coffee house and have a glass of tea and converse with people, and meet artisans and tradesmen in the lamas and bazaars and listen to their stories. The historical peninsula, Beyoğlu and the Bosphorus, are a great source of inspiration with their people and architecture. Seagulls, dogs, cats are marvellous elements for my photographs. They are also denizens of the city and they share a lot with us.

The name of your book reminds us of the poet Orhan Veli. What inspired you to entitle your book so?

It is quite expected for the name, *İstanbul Bir Garip Şehir* (Istanbul A City of Strange and Curious Moments) to remind people of Orhan Veli. He is one of the first poets to come to mind when you say Istanbul and one of the leading names of The First New Movement a.k.a. Garip Movement. I believe that the word Garip (forlorn/strange), establishes a connection between the "Garip Movement", which employed a natural language with the dying out of the troubadourish style with which social messages were delivered, and the "Humanist Photography Movement" focused on people. "İstanbul Bir Garip Şehir" has come about as a book of my years long wandering.

FOTOĞRAF: ERHAN TUNCER

"İstanbul'a bakınca hep aynı heyecanı duyuyorum ve her şeyi merak ediyorum, fotoğraf çekmesem de gözleme yapmak hoşuma gidiyor. Bazen '70'ler ve '80'ler hatırlıyorum. Moda ve Caddedebastan'daki günlerimi, Budak ve Kent sinemasını düşünüyorum. Orhan Veli'nin, Atilla İlhan'ın, Turgut Uyar'ın Çemal Süreya'nın şiirlerinden, Saït Faik'in, Oğuz Atay'ın hikâyelerinden bir seyir kriyya köşeye sıkılmış ben bekliyor sanki. Bu şehirde yaşadılar ve simdi yoklar ama duygular hala yapıyor."

"When I look at Istanbul, I always feel a thrill, and I'm curious about everything. Even when I'm not photographing, I love observing. Sometimes I pine for the '70s and '80s. I think of my days in Moda and Caddedebastan, and Budak and Kent Movie Theatres come to my mind. Feels like somethings from the poems of Orhan Veli, Atilla İlhan, Turgut Uyar, and Çemal Süreya, from the stories of Saït Faik and Oğuz Atay wait for me somewhere. They all lived in this city and they are long gone now, but their feelings are still alive."

ortadan kaldırmasa izleyicinin dikkatini fotoğrafın konu, doku, sekil, desen ve kompozisyon gibi diğer yılanları çekmesi, kontrastları ve tonları daha güclü olarak vurgulaması da siyah beyaz çapraz kılan faktörler. Renkli çalışmaların da var ve renkli fotoğraflar karıştı değilim. Renkleri iyice tanımışken kompozisyonda ana elemanlardan biri veya destekleyici bir eleman olarak kullanlığımızda etkili fotoğraflar elde edebiliriz. Özellikle minimalist fotoğrafçılıkta kullanımumu çok seviyorum. **Kitaba aldığınız fotoğrafları seçerken öncelikleriniz neler oldu?** Kitapta, sizin için daha farklı bir anlam ifade eden ya da daha özel bir yerde konumlandırdığınız fotoğraf ya da fotoğraflar hangileri?

İstanbul üzerine yayımlayacağımı beş kitaptan oluşan serinin ikincisi olan *Istanbul Bir Garip Şehir* İstanbul'un sosyo kültürel değişimini ve dönemsel gereklilikleri yorumlayan fotoğraflardan oluşuyor. Seçimi yaparken duygusal olarak yoğun bir bağ kurabildiğim, estetiksen de aynı zamanda gülümsetebilen fotoğraflara yer verdim. Sayfaları çevirdikçe yer yer kendimizden bir parça bulacagınız ve ben bu anı yaşamamı, diyeceğiniz fotoğraflarla sıklıkla karşılaşabilirsiniz. Kitapta diğerlerinden daha farklı anlam ifade edecek fotoğraflar yok bence. Çünkü hepimiz bir vícudun bütünü.

Why do you take black and white photographs?

I love the fact that black and white gives you that sense of timelessness, which befits Istanbul so well. Besides that, looking plain, ruling out all distractions, drawing the attention of the audience to other aspects like the subject matter, texture, shape, pattern and composition of the photograph, accentuating contrasts and tones more strongly makes black and white photographs more appealing. I have coloured works and I'm not against colour photography.

When you know the colours well and use them in the composition as a main or a supportive element, you get striking photos. I especially like the use of it in minimalist photography.

What did you prioritise in selecting photos for the book? Which photograph or photographs are more dear to you or have a special place for you?

The second book of the five book series I will be publishing on Istanbul, *Istanbul Bir Garip Şehir* consists of photographs commenting on the sociocultural change and periodic facts of Istanbul. When selecting, I chose photographs that I can establish an intense connection with, those that make you smile even though they are criticising their subject matter. As you turn the pages, you can often see photographs you will relate to and say, "I have

Fotoğraflarınızda synthetler, özeneden daha öne plana çıkarlıyor. Bu bazen bir kedi oluyor, bazen de bir dinazorun yanında osuran bir insan... Öne planındaki ile arkası planındaki arasındaki dengeyi nasıl kuruyorsunuz?

Karar amı fotoğrafçısı olarak karenin içindeki tüm elemanları bir taki satırda içinde birbirleriyile uyum içinde düzenleyip cekiyorum, yanı çekmeden bitmişti stürate tasarlıyorum. Fotoğraflarım bilyükk oranda gerçeklige dayanısa da bazzı nesneler süreal bir algı yaratıyor, bazen de destekleyici veya mizahi bir motif oluyor. Böyle durumlarda bu aynı zamanda rüya ile basaklı paylaşılmıyor. Tamamen o andaki rüya halime ve kararına bağlı. Beni etkileyen özel bir şey görmezsem, çekmemeyi tercih ederim.

Fotoğraf ile gerçeklik ilişkisini nasıl tarif edersiniz?

Fotoğraf "nesnel gerçekliği" değil, fotoğrafçının özel gerçekliğini sunar. Ayrıca ceken kişinin ve yapımlandığı medyanın amacına göre manipüle edilerek gerçek saptırılabilir. Reklam fotoğrafçılığında bu manipülasyon çokça yapılıyor. Özellikle propaganda amacıyla kullanıldığında kişiler, olaylar ve mekanları olduğundan çok önemlidir. Gözlerini gösterilebilir, bellii yaşam bitimleri ideal olarak gösterilebilir. Ancak zaman içinde bu algı gidisata göre değişebilir. Ben fotoğrafı kendi bükürümüme, yaşamıslıklarına, dünya görüşümüze göre, konuya belirtebilecek hitman bir "karar am" fotoğrafessüm. Fotoğraf cekerten o andaki duygularında kendi bitimini yaratma arzusundayım ve bu silüete nesnel gerçeklikten mümkün olduğu kadar uzaklaşmamaya gayret ediyorum.

İnsan gözünün algıladığı ile kamerasının çektiği arasındaki benzerlik ve farklılıklar nasıl tanımlarınız?

Kamera ve insan gözünün birçok ortak noktası vardır. Göz, kamerasını yaptığı gibi görüntülerini yakalar. Kamerasın anatomisi, biyolojik bir göz kütresine pek çok kişinin hayal edebileceğinden daha fazla benzemektedir. Kameralar robotik bir göz diyebiliriz. Buna rağmen, kameralar ve gözler hibrit şekilde aynı değil. Kamerasının görürse, etrafındaki sınırlı bir alan kapsar. Gözün ve mercegin eğriligi, görüş olarak dansa genis bir alan algılamasını sağlar. Buna birlikte, bir kamerasının gördüğü alan farklı lens türlerinin odak uzaklıguna göre değişebilir. Gözün gördüğünde göre kamerasının çektiği görüntü düz bir görünüdüür ve ısrın ortasında göre ve farklı materyaller üzerindeki yansımalarından dolayı farklı bir etki verebilir. Fotoğraf gözde nazarın orantı, perspektif ve renk açısından azalmaya ise göre de fotoğrafın gerçekliğin bir temsil olduğuunu kabul etmeliyiz. Biyolojik olarak herkes görtüntülerini aynı şekilde algılar. Görüler duysal algılama, gibilin işlevlerine dayanır. İsk

experience a similar moment". To me, there is no photo in the book which counts more than the others, for they form an entire body of work all together.

In your photographs details come to the fore more than their subjects. These can at times be a cat or a person sitting next to a dinosaur... How do you strike the balance between what is in the background and what is in the foreground?

As a "decisive moment" photographer, I harmonise all the elements in the frame within a few seconds and take a shot, that is, I picture that shot in my mind's eye before I take it. Even though most of my photographs are realistic, some objects can create a surreal perception, and at times there is a supportive or humorous element. In such cases, this detail can share the star role with the subject. It all depends on my mood and decision. If I don't see anything special that impresses me I would rather not take that shot. **Can you delineate the relationship between photography and reality?**

Photography presents not "objective reality" but the subjective reality of the photographer. Moreover,

"Betonlaşma durdurularak yesil alanlar ortaklaşa, fosil yakıtların kullanımının yerini büyük ölçüde biyoyakıtlar oluşturabilir. Aksi takdirde bizlere sadecə ekolojik değil ama onun etkileriyle olacak büyük ölçüde ekonomik ve sosyal sorunlar da bekliyor."

"Green areas can be increased by putting an end to concretion, and biofuels can replace the use of fossil fuels to a large extent. Otherwise, not only ecological but also economic and social problems that will arise from its effects await us."

"Gelecekte tüm dünyayı etkisi altına alacak susuzluk ve kötü hava gibi sorunlar İstanbul'un da kapısında. Benim gibi biri kolay umutlanamaz ama 20 yıl sonrası için hayalimi süzleyeyim: Küresel iklim değişikliği hükümetler tarafından ciddiye alıp erkili çevre politikaları ile bir nebeze önde olunmuş olabilir, halkın da bilinclendirilmesi önemlidir."

"Problems that will take the whole world into its grips like water shortage and bad weather are also at the gates of Istanbul. Someone like me does not easily get hopeful, but let me tell you about my dream for 20 years later: Global climate change may be taken seriously by governments and prevented to some extent by effective environmental policies, it is important to raise the awareness of the public."

göze girdikten sonra beyin bu uyarları, anıslık bictimlere dönüştürür. Algının bu görüntülerin ne anlamına geldiğini yorumlamasından dolayı anlayışta farklılıklar doğabılır. Mesela ayrı türkelerde doğan veya sosyal olarak farklı gruppardan insanlar görselleri farklı yorumlayabilirler. Görsellik ve içerik olarak zengin bulduğumuz bir ortamda çektiğiniz fotoğrafa bakıldığınızda, görüntünün bazen yaşadığınız andaki duyguya veya mesajı yansımadığını görebilirsiniz. İki boyuta indirgenmiş görüntüde istediginiz duyguya elde etmeniz için, bulunduğuuz acı, dramatik yapıya etki eden işgın kullanım, konuya yakınızın, kullandığınız mircerk, deklansör bastırınca karar am, seçtiğiniz cerceve ile kadrın içinde ve disinda bırakacağınız konuyu destekleyen ve baltalayan nesnelerin doğru seçimi çok önemlidir.

Sizin için göründünüz fotoğrafla kalıcı hale gelmesi için nasıl bir hikâye anlatması gerekiyor?
Fotoğraf teknik olanaklarla veya maharetle oluşturulmamalı, samimi olmalıdır. Yaşama estetik bir gözle bakıs disinda sosyal yorumu da katmalı, insan deneyimine değer vermelii ve izleyicinin dinya görmesine katkıda bulunmalıdır. Fotoğrafçı balandığı dönemde humanist bir gözle sahiplik etmeli, odaklandığı insanların duygularını kendi duyguları ile harmanlayıp sunabilmelidir. İnsanların gündelik hayatlarından alınmış ve yaşamındaki gerçekleri vurgulayan hikâyeler kalıcı olur bence ve bugüne kadar hep böyle olmuştur. "Humanist

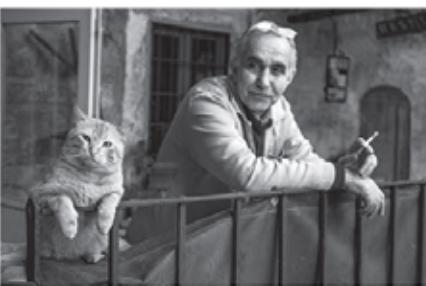
reality can be distorted by manipulation according to the aim of the person taking the photo and the media it is published in. Manipulation is resorted to in advertisement photography a lot. Especially when it is used for propaganda; people, events and places can be portrayed as more important and trustworthy, some life styles can be depicted as ideal. However, this perception might change depending on the course of events. I'm a humanist "decisive moment" photographer that takes shots of a subject according to my own accumulation, experiences and worldview. I desire to create my own conformation employing the emotions I experience in that moment while taking the shot during which I try not to be estranged to objective reality as much as I can.

How do you define the similarities and differences between what the human eye perceives and the camera shoots?
The camera and human eye have a lot in common. The eye captures images much like the camera does. The anatomy of the camera is a lot more similar to a biological eyeball than anyone can imagine. We can call the camera a 'robotic eye'. Despite that, cameras and eyes are not at all the same in every way. The camera sees a limited area around it. The slant of the eye and its lens, leads it to perceive a much larger area. However, the area a camera sees can change depending on the focal length of different types of lenses. The image captured by the camera is a flat image compared to what the eye sees and can render a different effect due to the reflections of light in the environment and on different materials. Even though the photograph displays a diminished version of what the eye sees, when it comes to proportion, perspective and colour, we need to acknowledge that photography is a representation of reality. Biologically everyone perceives the images in the same way. Visual sensory perception depends on the function of the eye. When the light enters the eye, the brain transforms these stimuli into cognizable forms. Differences in discernment might come about as the brain interprets what these perceived images are. For instance, people who are born in different countries or belong to different social groups can interpret images differently. When you look at a photograph you have taken in an environment you consider to be rich in terms of visual quality and content, you might see that the photo does not reflect the emotion or the message you wanted to deliver at that given moment. In order to capture the feeling that you desire to deliver in an image devoted to two dimensions, the angle you are at, the use of the light that affects the dramatic constituent, your proximity to the subject, the lens that you use, the decisive moment when you hit the shutter release, the correct choice of the objects that either support or supplant the subject you

fotografçılık'taki gibi... Humanist fotoğrafçılık, insanları günlük yaşamlarında fotoğraflamaya ilgi duyan fotoğrafçılardan oluşan bir Fransız fotoğraf hareketidir. Dorothea Lange, Eugene Smith, Willy Ronis, André Kertész, Henri Cartier Bresson ve esfanevi Robert Doisneau gibi fotoğrafçılar bu akımının ikonlarından bazılardır.

Sosyal medya platformlarının da etkisiyle herkes içindeki fotoğrafin keşfetti sanki. Amatör fotoğrafçılık ile profesyonel fotoğrafçılık arasındaki mesafe azalıyor mu sizce? Aradaki farkı belirleyen kriterler neler?

Sanatsal veya belgesel fotoğraf türten ve bununla gecenin fotoğrafçılar tanımına ben de giriyyorum ve sunu söyleyebilirim: Sosyal medya eserlerimi daha geniş kitlelere sunma ve yent fotoğrafçılara tanışma sansı verdi. Cesti平台上da paylaşımların sonucu yurt içi ve yurt dışı bağlantılarını daha güçlendirdi. Amatör fotoğrafçılığının yayınlanması ile birlikte fotoğrafçılık konusunda birlikte bir entellektüel çevre ve kriter oluştu. Bu kriter sayesinde bizim gibi fotoğrafçılara eserlerin ve fotoğraf kitaplarında daha geniş kitlelere ulaşması kolaylaştı. Mesafe konusuna gelince sanatsal anlamda fotoğraf türten, benim gibi tüm yaşamını fotoğrafa veren kişiler ve ilk meslekleri fotoğrafçılık olmayan amatörler var. Bu amatör kitleden her zaman saygı ve sevgi gördüm, deneyimlerimi mümkün olduğunda onlara paylaşmaya çalıştım. İlerleden bazıları zamanında düstünsel ve teknik olarak tam anlamıyla donanım sahibi olarak fotoğrafçılığı yaşamalarında birinci plana aldılar ve çok basarılılar. Bizim zamanımıza kıyasla en büyük avantajları sosyal medya sayesinde her gün yüzlerce fotoğrafı büküp değerlendirmeye yapabilmeleri ve her türlü bilgiyle ulaşabilmeleri bence. Onların adına seviniyorum ve mesafe sıfırıyorum. Yasasın amatör ruh.

will be leaving in or out of the frame are all crucial. **What sort of a story does an image have to tell for you to give it permanency by capturing it in a frame?**

Photography should not be composed with technical means and skill, it needs to be genuine. Apart from looking at life from an aesthetic point of view, the photograph should set forth a social comment, value human experience and contribute to the worldview of the viewer. The photographer should bear witness to the period in which he lives with a humanist outlook, and be able to deliver the feelings of the people he focuses on by combining them with his own. The stories taken from the daily lives of people and those emphasising realities are everlasting, and this has always been the case. Just like in 'Humanist Photography'... Humanist photography is a French photography movement formed by photographers who were interested in photographing people in their everyday lives. Some of the icons of this movement are Dorothea Lange, Eugene Smith, Willy Ronis, André Kertész, Henri Cartier Bresson, and legendary Robert Doisneau.

It seems like thanks to the impact of social media platforms, everyone discovered the photographer in them. Do you think the gap between amateur photography and professional photography is closing? What criteria defines the differences between the two?

Considering I can be counted as one of the photographers that makes a living by producing artistic and documentary photographs, I can say that social media has given me the chance to present my work to a wider audience and meet with new photographers. As a result of the work I share on various platforms, I now have stronger ties both in Turkey and abroad. With amateur photography becoming popular, an intellectual circle and various criteria regarding photography came about. Thanks to these criteria, our photography albums can now reach a wider audience. When it comes to distinction, there are those who produce artistic photos, those like me who have dedicated their whole lives to photography, and there are the amateurs whose first occupation is not photography. I have always received love and respect from this amateur group. I tried to share my experiences with them as much as is possible. Some of them took photography to the forefront of their lives after they fully equipped themselves both in the intellectual and technical sense, and are very successful. In contrast to our times, their greatest advantage is to be able to look at hundreds of photographs and evaluate them every day thanks to social media and ease of access to all sorts of information. I'm happy for them and say that there is no gap. Long live the amateur spirit!

Timurtaş Onan'ın siyah beyaz fotoğraflarından oluşan İstanbul Bir Garip Şehir kitabı, Art Studio Yayınları'ndan çıktı ve 300 adetle sınırlı sayıda basıldı.

Timurtaş Onan'ın book İstanbul Bir Garip Şehir (Istanbul A City of Strange and Curious Moments) consisting of black and white photographs was published by Art Studio Yayınları and in a limited edition of 300.